Hukuk Bölümü 2009/40 E. , 2009/319 K.

- 5193 SAYILI OPTISYENLIK HAKKINDA KANUN UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI
  - OPTİSYENLİK HAKKINDA KANUN (5193) Madde 14

"İçtihat Metni"

Davacı : T.K.

Vekili : Av. M. F.T., Av. Y.B.,

Av. B.S., Av. Ö.D.S.

Davalı : İzmir Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü

O L A Y : İzmir Valiliği'nin (İl Sağlık Müdürlüğü) 10.10.2007-15 tarihli Vali onaylı Kararı ile, 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun'un 14.maddesine aykırı olarak optisyenlik ruhsatına ve unvanına sahip olmadığı halde optisyenlik yaptığının saptandığından bahisle aynı Kanunun 15. maddesi uyarınca idari para cezası verilmiş; bu karar, 24.10.2007gün ve 84945 sayılı yazı ile davacıya tebliğ edilmiştir.

Davacı vekili, para cezasının iptali istemiyle 9.11.2007 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 1. İDARE MAHKEMESİ: 05.03.2008 gün ve E: 2007/1952, K: 2008/252 sayı ile Kabahatler Kanununun 5560 sayılı Kanunla yeniden düzenlenen 3. maddesi ile 27. maddesi hükümlerinden, Kanun Koyucu tarafından idari para cezalarında görevli yargı yerinin genel olarak Sulh Ceza Mahkemeleri olarak belirlendiğinin anlaşıldığı; Kanunun 3 ve 27. maddesinin (8) bendinde açıkça belirtildiği üzere, para cezasını düzenleyen Kanunda idari yargı yerinin gösterilmediği ve para cezası ile birlikte idari yargının görevine giren bir karar verilmediği hallerde, idarece verilen para cezasına karşı Sulh Ceza Mahkemelerine başvurulmasının gerektiği; olayda uyuşmazlığın görüm ve çözümü daha önceden idari yargının görevine girmekte iken 23.1.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun'da yapılan değişiklik uyarınca idari yargı yerinin görevli olduğuna ilişkin düzenleme kaldırılmış olduğundan, Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli bulunduğu gerekçesiyle davanın; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez aynı istemle 14.4.2008 tarihinde adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

İZMİR 7. SULH CEZA MAHKEMESİ: 27.05.2008 gün ve D.İş:2008/79, K: 2008/91 sayı ile, itirazcı vekilinin müvekkili adına 5193 sayılı yasanın 14 ve 15 maddeleri gereğince tahakkuk ettirilen idari para cezasının iptalini mahkemelerinden talep etmiş ise de, 5193 sayılı yasanın 15. maddesinde idari para cezalarına itiraz yerinin idare mahkemeleri olarak açıkça düzenlendiğinin anlaşıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; karara karşı yapılan itiraz İzmir 4.Ağır Ceza Mahkemesinin 8.8.2008 gün ve E:2008/783 Müt. Sayılı kararıyla reddedilmiş ve karar kesinleşmiştir.

Son olarak Davacı, para cezasının iptali istemiyle 15.9.2008 tarihinde, ikinci kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 4. İDARE MAHKEMESİ: 25.09.2008 gün ve E: 2008/1489, K: 2008/1232 sayı ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunun 06.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasanın 31. maddesi ile değişik 3. maddesinin (a) bendinde, bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, aynı Yasanın 27. maddesinde ise; İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabileceğinin hüküm altına alındığı; 8.2.2008 günlü, 26781 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 552. maddesi ile 5193 sayılı Yasanın; bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesinde dava açılacağına ilişkin 15. maddesinin değiştirildiği ve idare mahkemesinin görevli olacağına ilişkin cümlenin madde metninden çıkarılmış olması nedeniyle, bu tarihten itibaren anılan Yasada görevli mahkemeye ilişkin herhangi bir düzenlemenin kalmadığı gerekçesiyle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine, karar vermiş; bu karar da kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Erdoğan BUYURGAN, Ramazan TUNÇ, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Gürbüz GÜMÜŞAY ve Coşkun GÜNGÖR'ün katılımlarıyla yapılan 28.12.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…."açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Olayda, adli yargı yerince verilmiş bir görevsizlik kararı olmasına karşın, idari yargı yerlerince, aynı uyuşmazlıkla ilgili iki görevsizlik kararının bulunduğu görülmekte ise de; Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan olumsuz görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına uygun olacaktır.

Buna göre, adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının; davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece 15. maddede belirtilen hükmün aksine, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyaları temin edilmeden gönderildiği görülmekte ise de; Başkanlıkça adli

ve idari yargı dosyalarının da ilgili Mahkemelerden getirtildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 5193 sayılı Kanun'un 14.maddesine aykırılık saptandığından bahisle 15. maddesinin son fıkrası uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

22.6.2004 tarih ve 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun'un "Amaç" başlıklı 1.maddesinde, "Bu Kanunun amacı; fertlerin ve toplumun sağlığını korumak üzere, optisyen unvanının kullanılması, optisyenlik mesleğinin icra edilmesi ve optisyenlik müessesesinin açılması ve işletilmesiyle ilgili usul ve esasları düzenlemektir" denilmiş; 14.maddesinde,

"Optisyen unvanını haiz olmadığı hâlde optisyenlik yapanlar veya optisyen olduğunu ilân edenlere otuzbeşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir ve müessesesi kapatılır." kuralı yer almış; 15. maddesinin son fıkrasında; "Bu Kanunda yazılı olan idarî yaptırım kararları mahallî mülkî amir tarafından verilir." denilmiş; maddenin eski halinde bu cezalara karşı, yetkili idare mahkemesinde dava açılabileceği öngörülmüş iken; bu madde, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 552. maddesiyle değiştirilmiş; 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, para cezasının kaldırılması istemiyle dava açılmış olup; 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanun'un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde "(1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İzmir 7. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 27.05.2008 gün ve D.İş: 2008/79, K: 2008/91 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.12.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.